

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI

12

SOFOKLES

Antigone

Türkçesi
Ayşe Selen

**Mitos
Boyut**

TİYATRO / OYUN DİZİSİ 427

SOFOKLES / ANTIGONE

*Bu kitaptaki oyunun
Fikir ve Sanat Eserleri Yasasından
ve yasalardan kaynaklanan tüm hakları
çevirmenine aittir.
Yayınlanan oyunların sahnelenmesi,
oyunması, herhangi bir amaçla
eserlerden yararlanılması ancak
eser sahibinin iznine bağlı olduğundan,
bu eserden yararlanacak
kişi veya kurumlarla, kuruluşların
çevirmen Ayşe Selen'e
başvurmaları zorunludur.*

Çevirinin Yayın Hakları:

© Copyright, TEM Yapım Yayıncılık Ltd., 2011

Oyun Dizisi 427

Sofokles / Antigone (Çev. Ayşe Selen)

1. Basım: 2011

2. basım: 2016

Baskı: Mutlu Basım.- Güven İşmerkezi, Davutpaşa Cad. Güven İşm., No. 256.

Topkapı-İstanbul; Tel 212. 577 72 08

Mitos-Boyut®

TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.

Osmanlı Sok. Osmanlı İşmerkezi. 18/12 - Taksim/Beyoğlu, 34437 İstanbul

Tel: 212. 249 87 37-38; Fax: 212. 249 02 18

E.posta: mitosboyut@gmail.com

web: www.mitosboyut.com.tr

Mitos-Boyut ♦ Oyun Dizisi 427

SOFOKLES

ANTİGONE

Türkçesi:
Ayşe Selen

OYUN ve SOFOKLES ÜZERİNE BİRKAÇ SÖZ

Thebaili çift Oidipus ve İokaste'nin dört çocuğu vardır: Eteokles ve Polyneikes, Antigone ve İsmene. Oidipus babası Laios'un katili ve annesinin kocası olduğu gerçeğini öğrenince, Laios ve İokaste kendilerini öldürürler. Taht Polüneikes ve Eteokles'e kalır. Ama Labkadoslar'ın ailesinde ezelden beri hüküm süren lanet çok geçmeden harekete geçer: Taht kavgası sırasında Polüneikes kardeşi tarafından Thebai'den sürülür ve babadan kalan mirası geri alabilmek için Argos'ta büyük bir ordu toplar.

'Thebai Önünde Yediler' şehre korku salmışken, Kâhin Theiresia'nın kehaneti üzerine Kreon'un küçük oğlu Megareus anayurdunu kurtarmak için kendini kurban eder. Tanrıların kimin yanında durduğunu ise Kapaneus'un sonu gösterir: Zeus'un yıldırımları ona tam duvara tırmanmak üzereyken isabet eder. Eteokles ve onun tarafından seçilmiş olan altı komutan Thebai kapılarını kahramanca savunurlar. Her yerde zafer kazanırlar, ama yedinci kapıda düşman kardeşler karşı karşıya gelirler ve çatışmada birbirlerini öldürürler. Oidipus'un lanetli evliliğinden geriye iki çocuk kalır böylece: Antigone ve İsmene.

Ertesi gün işgalcilerin ordusu gerisin geriye kaçar. Oidipus'un akrabası olan Kreon, Thebai Kralı olur. İlk icraatı ölülerin, özellikle de Eteokles'in cesedinin gömülmesi, Polüneikes'in cesedinin ise gömülmeden açıkta kurda kuşa yem edilmesi işiyle ilgilenmek olur.

496-406 yılları arasında Atina'da yaşamış olan Sofokles, daha hayattayken yazar olarak saygı görmüş biridir. Salamis ve Plataiai Savaşlarına tanıklık etmiştir; Atina'nın politik ve kültürel yükselişi Sofokles'in sanatsal anlamda doruğa ulaştığı yıllarla çakışır. Döneminin önde gelenleriyle olan dostlukları arasında en dikkat çekici olanı, kendisini devlet toplantılarına da davet etmekten geri durmayan Pe-

rikles'le kurduğu dostluktur. Sofokles ellinci yaşından sonra en az y ü z o y u n yazar ve sahneler; *Kral Oidipus* ve *Antigone* de bunlar arasındadır. Her biri Atinalılar'ın büyük beğenisini kazanan toplam 123 oyundan günümüze yalnızca 7 tragedya ve bir *satir* oyunu kalmıştır.

Aiskhülos tragedyaya derin anlam, dilin ve müziğin gücü gibi katkılarda bulunduysa, Sofokles'in de en büyük katkısının karakter tragedyası yaratmak, eylemi yoğunlaştırmak olduğu söylenebilir. Aiskhülos'tan farklı olarak Sofokles'in elinde tragedya eski oratoryo formundan uzaklaşır, üçüncü oyun kişinin sahneye gelmesiyle koro şarkıları diyalogların gerisinde kalır. Üçleme yerine Sofokles kendi içinde bütünlüğü olan tek oyunları tercih eder. Ancak getirdiği bütün yeniliklere rağmen eserleri yine tanrı kültürüne dayanır, egemenliğin göksel olanda olduğu bilgisi oyunlarına eşlik eder.

Antigone'ye biraz daha yakından bakacak olursak: Daha ilk dizeler gerilimin habercisidir; daha ilk dizelerde iki kız kardeşin karakter yapılarındaki zıtlık bütün açıklığıyla ortaya konur. Henüz hiçbir şeyden haberi olmayan Koro'nun ilk şarkısı zafer şarkısı gibidir, yakın zamanda olup bitenleri anlatır; bu dizelerin içeriği yaklaşmakta olan felaketler zinciriyle karşıtlık oluşturur. Kreon'un konuşması son derece sağlam nedenler ve gerekçeler içerir. Antigone öğle güneşinin aydınlığında yaşağı delmeyi göze alır.

Antik Yunan yazarları mitosa duydukları onca saygıya rağmen zaman zaman kendi öykülerini oluşturma özgürlüğünü de tanımışlardır kendilerine. Sofokles de bu bağlamda yaklaşık 15 yıl sonra *Kral Oidipus*'ta ve 20 yıl sonra da *Oidipus Kolonosta*'da oyunun gereklerine göre ön öyküyü tekrar tekrar değiştirmekten geri durmaz. Ayrıca *Antigone*de mitos yazara her zamankinden daha az hizmet etmiştir. Hemen her şey yazarın kendi yaratısıdır ve böylece *Antigone* insanlık için unutulmazlar arasındaki yerini almış olur.

SOFOKLES

ANTİGONE

Çeviren
Ayşe Selen

KİŞİLER

ANTİGONE

İSMENE,

Kız kardeşi

KREON,

Thebai Kralı

EURÜDİKE,

Kreon'un karısı

HAİMON,

Kreon'un oğlu

TEİRESİAS,

Kör kâhin

NÖBETÇİ

HABERCİ

KREON'UN HİZMETLİSİ

THEBAİLİLER KOROSU

KREON'UN MAİYETİ

TEİRESİAS'IN YARDIMCISI

Thebai'de kral sarayının önü.

ANTİGONE

Canım kardeşim, İsmene, sen ki aynı kandan
Aynı candansın benimle,
Söyle bana: Babamız Oidipus'un ektiği,
Zeus'un biz yaşarken
Olgunlaştırmadığı
Kahr tohumlarından
Bir tane bile kaldı mı geriye? Daha acı,
Daha dermansız, daha onur kırıcı, daha
Aşağılayıcı hiçbir şey yoktur senin
Ve benim yaşadıklarımızdan!
Şimdi yeni Kral¹ yine
Bütün kente buyruk salmış, nedir biliyor musun?
Belki de bilmiyorsun, haberin bile yok henüz,
Sevdiklerimizin nasıl bir tehdit altında olduğundan?²

İSMENE

Kulağıma, sevdiklerimize dair
Ne avutucu, ne acı verici
Tek sözcük erişmedi Antigone,
Her iki ağabeyimiz
Aynı gün birbirlerini öldürdüklerinden bu yana.
Dün gece düşman ordusu
Kaçıp gittiğinden beri ne sevindirici
Ne de daha da acıtıcı bir haber aldım.

ANTİGONE

Tahmin etmiştim; ondan çağırdım seni
Dışarıya, söyleyeceklerimi tek sen duyasın diye.

İSMENE

Ne oldu? Nedir seni heyecanlandıran?

ANTİGONE

Kreon ağabeylerimizden yalnızca birine

Gömülme onurunu bahşedip ötekini bundan mahrum
bırakmadı mı?³

Eteokles'i yasaya ve göreneğe uygun bir biçimde

Verdi toprağa, aşağıda

Ölüler ülkesinde saygınlık kazansın diye;

Ama Polüneikes'in zavallı cesedi

Gömülmeyecek, başında kimse gözyaşı dökmeyecek,

Diye emretmiş; öyle gömülmeden,

Yaş dökülmeden, zaten pusuda bekleyen leş kargalarına

Sunulacakmış ziyafet niyetine.

Böyle bir yasak koymuş Kreon hazretleri

Sana ve bana, duyuyor musun: bana da.

Birazdan kendisi buraya gelecekmiş,

Duymayanlar varsa onlara da belletmek için.

İşin şakası yok: Yasağa karşı çıkan

Taşlanarak can verecek halkın gözü önünde.

Durum böyle. Şimdi zamanıdır göstermenin

Doğuştan soylu musun yoksa

Sütü bozuk biri misin?

İSMENE

Zavallı kardeşim, durum böyleyse

Ne gelir ki benim elimden?

ANTİGONE

Benden yana mısın, tehlikeye atar mısın kendini?

İSMENE

Nasıl bir tehlikeye atılmayı düşünüyorsun?

ANTİGONE

Ölüyü gömmekte bana yardım edecek misin?

İSMENE

Yasağa rağmen gömecek misin onu?

ANTİGONE

O benim kardeşim, senin de kardeşin

İstesen de istemesen de. Ona asla ihanet etmeyeceğim.

İSMENE

Çılgın! Kreon yasakladı ama!

ANTİGONE

Beni görevimden alıkoyamaz!

İSMENE

Kardeşim, düşün bir kere

Babamızın nasıl öldüğünü, lanetlenmiş,

Aşağılanmış haldeydi;

Kendi ortaya çıkardığı günahı yüzünden

Kendi elleriyle oydu iki gözünü!

Sonra karısı, ki öz anasıydı,

Kendini astı!

Ve aynı gün ağabeylerimiz

Kendi elleriyle öldürdüler birbirlerini!

Geriye ikimiz kaldık kala kala, düşün bir kere,

Nice olur sonumuz, yasayı

Kral'ın emrine rağmen çiğneyecek olursak!

Kabullenmeliyiz ki, kadınız biz,

Boy ölçüşemeyiz erkeklerle,

Daha güçlü olan hükmeder bize,

Daha kötüsünü bile isteyebilir bizden.

Ölmüşlerime yalvarırım⁴

Affetsinler beni, çünkü

Boynum kıldan ince. İktidara karşı gelemem:

Çılgınca davranmanın anlamı yok.

ANTİGONE

İsrar etmiyorum artık. Bundan sonra

Yardım etmeye kalkışsan da istemem.

Bildiğini yap sen ... ben gömeceğim onu;

Bu uğurda ölsem de gam yemem.

Sevdiğimce sevilerek yatarım,

Kutsal bir günah işlemiş olurum. Ölümlere yaranmak

Daha iyidir dirilere yaranmaktan:

Çünkü sonsuza dek yatacağım orada. Sen, istiyorsan,

Yüz çevir bakalım tanrıların kutsal yasalarına!

İSMENE

O yasalara yüz çevirmekten yana değilim, ama devlete

Karşı gelecek gücüm yok benim.

ANTİGONE

Bahane bunlar. Gidiyorum ben

Sevgili kardeşimi gömmeye.

İSMENE

Bahtsız kardeşim benim! Korkuyorum senin için!

ANTİGONE

Benim için korkma, kendin için kork!

İSMENE

Bari gizli yap bu işi

Ona buna söyleme, ben de söylemem hiç kimseye.

ANTİGONE

Hayır, ilan etmelisin herkese,

Daha çok nefret ederim senden, susarsan eğer!

İSMENE

Senin yüreğini ateşliyor benim tüylerimi ürperten şey!

ANTİGONE

Sevdiklerim için yapıyorum bunu.

İSMENE

Gücün yeterse ne iyi. İsteddiğin olacak şey değil.

ANTİGONE

Gücüm tamamen tükenmeden vazgeçmeyeceğim.

İSMENE

Olmayacak işlere hiç girişmemeli insan.

ANTİGONE

Böyle konuşma, yoksa artacak sana nefretim,

Ölmüşlerin nefretini de hak ediyorsun.

Bırak ben ve deliliğim

Olacaklara katlanalım! Katlanacağım en kötü şey

Güzel bir ölüm olacaktır ancak.

(*Gider.*)

İSMENE

Git o kadar istiyorsan. Biliyorum, gidişin

Gidiş değil, ama sevdin mi tam seviyorsun.

(*Saraya girer.*)

KORO

Ey güneş ışığı! Daha önce hiç

Bu kadar muhteşem şavkımamıştın

Yedi kapılı Thebai üstünde!

Altın günün gözü

Gürül gürül akan Dirke'ye ilişti!⁵

Ve Argos'tan gelen

Ak kalkanlı düşmanı korkuttu, gerisin geri kaçtılar

Yerlerde sürünen dizginlerle.

Kavga kızıışmıştı ya,

Polüneikes sürdü düşmanı kendi ülkesinin üstüne,

Çığlık çığlığa çıkırarak,

Kanatları kar beyazı kartal misali,

Tepeden tırnağa silahlarıyla

Ve yelelere karışan tulgalarıyla

Çullandılar ülkeye.

Evlerimiz üzerinde dönenip durdular,

Cana susamış kargıları

Yedi kapıyı çevrelediler.
 Ama kaçtılar daha gırtlakları
 Kanımızla ıslanmadan
 Ve Hefaistos'un⁶ cıraları
 Kalelerimizin burcuna ulaşmadan.
 Öylesine bir gümbürtü koptu ki
 Arkalarından, boşunaydı
 Pençeleşmeleri ejderle⁷.

Zeus hiçbir şeyden nefret etmez,
 Büyük laflardan ettiği kadar.
 Baktı ki yaklaşıyorlar,
 Şıkırdayan silahlarıyla mağrur,
 Güröldeyen sel misali,
 Gönderiverdi yıldırımlarını
 Ta tepede şimdiden zafer naraları
 Atmaya başlamış olan gafilin üstüne.

Düştü boylu boyunca sarsılan toprağa
 Elindeki çırayı sallayıp duran saldırı sarhoşu,
 Tıpkı tersten esen rüzgâra çarpılmışçasına.
 Her birini yere çarptı
 Savaş Tanrısı Ares hiç acımadan.

Yedi komutan yedi kapıda
 Boy ölçüştüler;
 Zeus'a, savaşı tersine çevirene,
 Tunç silahlarını sundular⁸.
 Aynı babadan, aynı anadan doğmuş
 O dehşet ikili de
 Kargılarını birbirlerine batırıp
 Zaferi de mağlubiyeti de paylaştılar.

Geldi işte kutlu Zafer Tanrıçası
 Ey sevinç içersinde savaş arabalarıyla ünlü Thebai!
 Unutulsun artık mazideki savaş!
 Gidelim haydi tapınaklara
 Halaylar çekerek gece boyunca;
 Thebai'nin altı üstüne gelsin,
 Bakhos⁹ halayın başını çeksin!

Şuraya bakın, ülkenin kralı
 Kreon geliyor, Menoikeus'un oğlu;
 Şaşılasi bir kararıyla tanrıların,
 Başına geçti geçenlerde ülkenin.

Haberciler salıp da ortalığa
 Biz ihtiyar danışmanları
 Neden topladı acaba buraya?
(Kreon, muhafızlarıyla birlikte gelir)

KREON

Yurttaşlarım, şiddetle sarsaladılar devleti
 Tanrılar, ama sonra yeniden inşa ettiler;
 Siz seçilmiş kişilerin
 Buraya gelmesini istedim, çünkü bilirim
 Laios soyuna ne kadar bağlı olduğunuzu,
 Oidipus ülkeyi kargaşadan kurtardıktan
 Ve ardından mahvolup gittikten sonra da
 Sağlam bir sadakat gösterdiniz oğullarına.
 Şimdi onların ikisi de aynı gün
 Ölümü paylaştıklarına göre –her biri
 Ötekinin katili oldu-
 İktidar bana geçmiş bulunuyor,
 Ölenlerin en yakın akrabası olarak.
 Bir insanın yüreğinden geçenler,

Ne düşündüğü ve neyi arzuladığı bilinemez
 O kişi devlet işlerinde yoğrulmadıkça.
 Bana göre koca bir ülkeyi yöneten kişi
 İsabetli kararlar alamıyorsa, korkakça susuyorsa
 Ödleşin tekidir, her zaman da böyle düşünmüşümdür.
 Yakınlarını ana yurdundan daha üstün tutanın
 Hiçbir değeri yoktur gözümde.
 Susup oturmam asla –Zeus şahidimdir- iyiliğin yerine
 Kötülüğün yaklaşmakta olduğunu görürsem;
 Ve asla ülkenin düşmanlarını
 Dost olarak seçmem, çünkü bilirim ki: Bu ülkedir
 Bizi bir arada tutan, ve geminin
 Rotası doğru çizilirse, dostlar ediniriz kendimize.

Bu esaslara göre yönetirim devleti,
 Oidipus'un oğullarıyla ilgili olarak
 Koyduğum yasak da bu esaslardan kaynaklanıyor:
 Anayurdu için
 Dövüşmüş ve şehit düşmüş olan Eteokles,
 Verildi toprağa törenlerle ayinlerle,
 Tıpkı en sevgili ölmüşlerimize yaptığımız gibi.
 Buna karşılık kardeşi, sürgünden dönerek
 Atalarının ülkesini ve tapınaklarını
 Yakıp yıkmak isteyen,
 Kendi halkını öldürmeye, köleleştirmeye kalkışan
 Polüneikes, böyle biline ki,
 Mezara gömülmeyecek ve yası tutulmayacak.
 Bedeni açıkta bırakılacak, yem olacak
 Köpeklerle ve kuşlara.
 Arzum budur işte. Ve ben asla
 Eğriyi, doğrudan üstün tutmayacağım.
 Ama halkından yana olan

İster sağ olsun, ister ölü, saygı görecek benden.

KORO

Ey Menoikeus'un oğlu, emrin emirdir,
Devletin dostu da düşmanı da bunu böyle bile.
Hükmü geçen sensin bizlere,
İster sağ olalım, ister ölü.

KREON

O zaman bu emre göz kulak olun şimdi de!

KORO

Daha genç omuzların üzerine yükle bu yükü.

KREON

Nöbetçiler kondu ölünün başına.

KORO

Bizden daha ne istiyorsun o zaman?

KREON

Göz yummayın karşı gelen olursa!

KREON

Deli olmalı insan ölüme susamak için.

KREON

Elbette ölümdür cezası; olmayacak

Hayallere kapılanlar, canlarıyla öderler bedelini.

(Bir nöbetçi gelir)

NÖBETÇİ

Kralım, iddia edecek değilim aceleden

Nefesimin kesildiğini ayaklarımın adeta kuş olup uçtuğunu.

Hayır, gün doğarken ikide birde durdum,

Sık sık gerisin geriye döndüm,

Çünkü ruhum durup durup şunları söyledi bana:

Nereye koşuyorsun ki, zavallı, kendi ölümüne mi?

Ne diye duruyorsun ki, şaşkın? Kreon bunu

Başkasından öğrenecek olursa, gelecek var başına!

Böyle kendi kendime kıvranırken adım atamaz oldum,
Derken kısa yollar uzadı gitti.

Ama ne olursa olsun, söyleyeceğim,
Şuna kesinlikle inanıyorum ki:
Kaderde ne varsa, o gelir başıma.

KREON

Nedir cesaretini alıp götüren?

NÖBETÇİ

Önce kendimden söz edeyim: Ben
Değildim yapan ve görmedim yapanı.
Ceza alırsam, haksızlık olur yani.

KREON

Ne kadar da ustasın kaçamak konuşmakta!
Olmayacak bir haber getirmiş olmalısın bana.

NÖBETÇİ

Evet korkunç bir haber! Konuşmaktan alıkoyan da budur be-
ni!

KREON

Hadi söyle artık, sonra defol git!

NÖBETÇİ

Tamam, söylüyorum: Biri ölünün yanına gitmiş,
Üzerini örtmüş. Üzerine toprak atmış
Ve de duasını etmiş.

KREON

Ne dedin sen? Hangi erkek cesaret etmiş buna?

NÖBETÇİ

Bilmiyorum. Ne bir kürek izi var,
Ne de bir ayak izi. Toprak
Kaskatı ve kupkuru, iz miz yok
Tekerlekten ... yapan kişi hiç iz bırakmadan gitmiş.
İlk gündüz nöbetçisi gösterince yeri bize

Hepimiz şaşkınlık içinde kalakaldık.
 Ölü gözükmez olmuştu, gömülmemişti ama¹⁰,
 İnce bir tabaka toprakla örtülmüştü,
 Lanetten kurtulsun diye adeta.
 Acaba ölüyü çekip götürdü mü, diye bakındık,
 Ama ne bir yaban hayvanı ne de bir köpek izi vardı.
 O anda her kafadan bir ses çıkmaya başladı:
 Bir nöbetçi beriki nöbetçiyi haşladı, sonunda
 Neredeyse yumruk yumruğa girişilecekti...
 Engel olacak kimse de yoktu hani. Herkes faildi,
 Ama kimse yapmamıştı, inkâr ediyordu herkes.
 Kızgın demirleri avuçlayabilir ya da
 Her türlü yemini edebilirdik bu işi yapmadığımıza
 Ya da işbirlikçi olmadığımıza dair. Nihayetinde
 Soruşturmalarımız sonuçsuz çıkınca
 Öyle bir öneri atıldı ki ortaya, korkudan hepimizin
 Başı önüne düştü kaldı. Hiçbirimiz
 Öneriye karşı gelemiyorduk, ama hepimiz,
 Yaparsak sağ kalamayacağımızı biliyorduk:
 Olayı sana haber verecek,
 Gizlemeyecektik. İşe koyulduk.
 Gamlı baykuş ben çıktım kuradan.
 Çok iyi biliyorum ki, hoşlanmıyorsun söylediklerimden,
 Kim sever ki felaket tellalını?

KORO

Kralım! Bu, tanrılardan birinin işi olmasın sakın,
 Deminden beri bunu düşünüp duruyorum.

KREON

Sus, öfkem daha da taşmadan;
 Yoksa ak saçlı deli yerine koyarım seni!
 Tanrıların bu ölüyle ilgilenmeleri

Olacak şey değil.

Kuşkusuz ettiği o soylu işler karşılığında
Şereflendirecekler tanrılar onu!¹¹

Polüneikes tapınakları, sunakları yakmaya,
Tanrıların düzenini yıkmaya gelmişti!

Hiç tanrıların suçu onurlandırdıklarını gördün mü?

Asla! Ancak bazı yurttaşların

Hoşnut olmadıklarını, söylendiklerini biliyorum;

Kafalarını sallıyorlar,

İktidara boyun eğmek istemiyorlar.

Şimdi açıkça görüyorum ki, onlardır,

Birilerini bu işe kışkırtan.

Para kadar vahim bir alışkanlığı yoktur

İnsan evladının! Bütün bir şehir halkını yolunmuş tavuğa
çevirir;

Erkekleri evlerinden barklarından eder;

Baştan çıkarır saf yürekleri,

Yüz kızartıcı alış verişlere sürükler;

Ölümlüleri tanrıların adının anılmadığı,

Alçaklığın kol gezdiği yollara iter!

Ancak böylesine para canlısı olanlar

Önünde sonunda cezalarını çekerler.

Zeus'a andım olsun ki,

Yemin ederim, eğer ölüyü örteni bulup

Karşıma getirmezseniz, her birinizi

Hades'e göndermekle kalmam,

Diri diri asarım, ta ki suçunuzu itiraf edinceye dek.

İleride anlarsınız asıl çıkarınızın nerede olduğunu

Ve kafanıza dank eder

İnsanın kendini ne bahasına olursa olsun

Satmaması gerektiği,

Çünkü yolsuzluk bilindiği üzre

Felakete götürür insan evladını, esenliğe değil.

NÖBETÇİ

Bir şey söyleyebilir miyim yoksa gideyim mi?

KREON

Farkında değil misin gevezeliğinin bana nasıleziyet ettiğinin?

NÖBETÇİ

Kulaklarını mı tırmalıyor, yoksa ruhunu mu?

KREON

Sana ne, neresini tırmalıyorsa tırmalıyor!

NÖBETÇİ

Fiil senin yüreğini yaraladı, bense yalnızca kulaklarına
eziyet ettim.

KREON

Yeter, anadan doğma laf ebesisin anlaşılan.

NÖBETÇİ

Ama işi yapan ben değilim asla.

KREON

Tabii ya! Canını sattın para karşılığında!

NÖBETÇİ

Aman! Fikrini söyleyen bir kişi var, onun da fikri yanlış!

KREON

Söz oyunları yapma ... eğer getirmezseniz

Bu işi yapanı karşıma, göreceksiniz

Namussuzluktan insana hayır gelmeyeceğini!

(Kreon çıkar.)

NÖBETÇİ

Ya, keşke onu yakalayabilseydik!

İster yakalansın ister yakalanmasın –bu şansa bağlı

Beni bir daha burada göremeyeceksin.

Hiç ummazdım ve de sanmazdım

Bu işten sıyracağımı ... şükürler olsun tanrılar size!

(Çıkar.)

KORO

Çok şey vardır ve hiçbir şey yoktur
İnsan evladından daha güçlü.

Aşar geçer gri denizleri
Eserken güney rüzgârları
Dev dalgaların arasında.
Tanrıların tanrısı toprağı¹²
İnsanın yorulmak, durmak bilmeyen
Pulluğu işler. İleri geri
Çift sürer atlarıyla
Yıldan yıla.

Beyinsiz kuş milletini
Misinasıyla;
Yaban hayvan soyunu
Ve denizin çocuklarını
İç içe girmiş ağlarıyla
Avlar akıllı insan evladı.
Tuzağına düşürür
Yüksekleri mesken edinmişleri,
Ovalarda süzülenleri.
Gür yeleli atları,
Zapt olmaz boğaları
Evcilleştirir
Gem vurarak boyunlarına.

Dili
Düşüncenin seyrini
Öğrenmiştir;
Devlet yönetimini,
Gökten yağın kırağı
Ve yağmura karşı
Sığınak yapmayı

Akıl etmiştir.

Çaresiz kalmaz

Gelen hiçbir şey karşında,

Umarsız hastalıklardan

Bilir nasıl kurtulacağını.

Bir tek ölümden kaçışı yoktur.

Ustalığı sayesinde

Umulandan daha büyük bir hünerle,

Kimileri kötü işlere girer,

Kimileri işin iyisine.

Saygı göstererek yasalara

Yeminler ederek tanrılara

Yücelir halk arasında.

Ancak haksızlık yapanları

Kendini beğenmişleri

Misafir etmem ocağıma

Yoldaş etmem düşünceme.

(*Nöbetçi, Antigone'yi getirir.*)

KORO

İnanılmaz bir görüntü karıştırıyor aklımı:

Gözlerime inanamıyorum,

Bu, Antigone değil mi?

Ey, bahtsız Oidipus'un

Bahtsız kızı!

Ne oldu? Yoksa seni

Kral'ın emrine karşı gelerek

Düşüncesizce bir şey yaparken mi yakaladılar?

NÖBETÇİ

Yapan bu işte! Onu yakaladık

Ölüyü gömerken... iyi de Kreon nerede?

(*Kreon gelir.*)

KORO

İşte çağrılmış gibi sanki, geliyor saraydan.

KREON

Ne var? Neye geldim çağrılmış gibi sanki?

NÖBETÇİ

Kralım! İnsan hiçbir şeye yemin etmemeli, sonra

Yalancı çıkıveriyor işin aslını anlayınca.

Ne büyük laflar ettiydim; sayıp döktüğün tehditler
karşısında,

Bir daha asla gelmem buraya dediydim!

Ve şimdi... hiç beklenmedik bir sevinç

Her türlü keyfe baskın çıkıyor:

İşte etmiş olduğum yemine rağmen

Mezarı süslerken suçüstü yakalanan

Bu kızla birlikte buradayım. Bu kez

Kura filan çekilmedi;

Ben tek başıma yaptım, başkası değil.

Al onu, Kralım, istediğin gibi sorgula,

Suçunu dök ortaya! Bana gelince

Her türlü suçtan temize çıkmış olarak gidiyorum.

KREON

Ne yaparken yakaladın onu ve nasıl?

NÖBETÇİ

Kendisiydi onu gömen. Artık biliyorsun her şeyi.

KREON

Ağızından çıkanı işitiyor mu kulağın? Bu doğru mu?

NÖBETÇİ

Kendisini senin koyduğun yasak hilafına ölüyü

Gömerken gördüm... Yeterince açık seçik konuştum mu
şimdi?

KREON

Peki nasıl yakalandı?

NÖBETÇİ

Şöyle oldu: Biz oraya gitmiştik,
 Sen korkunç tehditler savurmuştun ya bize;
 Cesedin üzerindeki tozu süpürdük,
 Ta ki çırılçıplak kalana kadar ... çürümeye başlamıştı zaten,
 Sonra yamaca oturduk, rüzgârı ardımıza aldık ki,
 Leş kokusu gelmesin burnumuza.
 Birimiz sayıp söverek uyandırıyordu berikini,
 Nöbet sırasında uyuklayacak olursa.
 Böyle devam etti, ta ki güneşin ateşten çemberi
 Kor gibi yakarak her yeri
 Tepemize dikilene kadar. O sırada
 Birden bir fırtına koptu, ama ne fırtına!
 Tozu dumana kattı, ağaçların tepesini yoldu,
 Ne varsa havaya kattı. Dayanmaya çalışıyorduk
 Kısarak gözlerimizi,
 Ancak çok uzun zaman sonra duruldu ortalık.
 İşte o anda kızı gördük! Avaz avaz
 Bağırıyor, yavrusunu yuvada bulamayan
 Kuşlar gibi ince ince sızlanıyordu.
 Yakındı durdu çırılçıplak kalmış
 Cesedi görünce; lanetler yağdırdı
 Bunu yapanlara. Ardından toprak
 Taşımaya başladı avuç avuç. Üç kez
 Havaya kaldırdı elindeki bakır testi
 Ve ölüye adak sundu.
 Bunu görünce bizler fırladık ve yakaladık
 Kendisini hemen ... Hiç korkmadı bizden.
 Önceki fiiliyatı yapmakla suçladık kendisini,
 Ve de şimdikini yapmakla da, hiçbirini reddetmedi.
 Buna hem sevindim hem de üzüldüm,

Çünkü ölümden kurtulmak sevindirir insanı,
Ancak felaketine neden olmak sevdiğin birisinin
Üzücü bir şey. Ama tabii bütün bunlar
Canımdan daha kıymetli değil.

KREON (*Antigone'ye*)

Şimdi soruyorum sana, başını eğmiş duruyorsun öyle:
Yaptığını itiraf mı ediyorsun, inkâr mı?

ANTİGONE

Yaptım, inkâr etmiyorum.

KREON (*Nöbetçi'ye*)

Sen, istediğin yere gidebilirsin,
Ağır bir ithamdan kurutuldun!

(*Nöbetçi gider.*)

Sana gelince... lafı dolandırmadan söyle:
Yaptığının yasaklanmış olduğunu biliyor muydun?

ANTİGONE

Biliyordum, zaten bilmeyen yoktu ki!

KREON

Demek yaşamı çiğnemeye cüret ettin?

ANTİGONE

Bu yasağı ilan eden Zeus değildi ki;

Ne de Adalet Tanrıçası¹³

Buyurdu böyle bir şeyi insanlara.

Senin emrin, ölümlü insana

Tanrıların değişmez, yazılı olmayan yasaklarını

Hiçe sayma gücü verecek kadar güçlü gelmedi bana.

O yasalar bugün ya da dün konmadı,

Evvel ezel vardı.

İnsanlık gururu beni alıkoyduğu için

Tanrıların nezdinde suçlu olmak istemedim.

Öleceğim, biliyorum,

Senin emrin olsa da olmasa da.
Zamansız ölürsem, kazanç sayarım bunu.
Hayatı felaketlerle doluysa bir kişinin, benim gibi,
Kazanç sayılmaz mı, onun ölüp gitmesi?
Bu nedenle acı duymuyorum, kaderim
Böyle çizilmişse. Eğer anamın oğlunu,
Ölüyü, gömmeden ortada bıraksaydım
Acı duyardım; ama bu durum acı vermiyor bana.
Belki gözünüzde budalanın tekiyim...
Belki de budalanın kendisidir bana budala diyen.

KORO

Babasının inadı bu kızda da var,
Felakete boyun eğmeyi o da bilmiyor.

KREON

Şunu unutma ki: En dik kafalar
En önce kırılır, ateşte fazla tavlanan
En sert demir, en önce tuzla buz olur.
Bilirim ki küçük bir dizgin kesmeye yeter
Hızını yaban atının. Kibre yer yoktur
İtaatin olduğu yerde.
Kendisi haddini fazlasıyla aşmıştı zaten
Koyduğum yasaları hiçe sayarak.
İşlediği ilk cürümü ikincisi izledi:
Bir de böbürleniyor yaptıklarıyla.
Eğer yaptıkları cezasız kalacak olursa,
Erkek demesinler bana, erkek bu kızmış desinler!
Hayır... ister kız kardeşimin kızı olsun, ister
Bütün kandaşlarımdan daha yakın olsun bana...
En ağır bedeli ödemekten kurtulamayacak
Kız kardeşiyle beraber! Suçludur o da
Ölüyü gömme işinde yardım etmişse eğer.

Getirin onu buraya! Biraz önce gördüm kendisini,
Koşturuyordu evin içinde deli gibi.

Yürek önceden ele verir kişiyi,
Olmayacak karanlık yollara sapmışsa kendisi.
Ancak daha çok nefret ederim,
Suçüstü yakalandığı işi yüceltenden.

ANTİGONE

Beni ölüme göndermekten öte ne istersin?

KREON

Hiçbir şey. Bu yeter bana.

ANTİGONE

O zaman bu tereddüt niye?
Nasıl senin söylediğin hiçbir şeyden
Hoşlanmıyorsam ve de hoşlanmayacaksam
Sen de bana katlanamıyorsun.
Ancak öz kardeşimi gömmekten
Daha büyük bir şeref olabilir mi benim için?
Buradaki herkes bana içten katılırdı,
Eğer korku dillerini mühürlememiş olsaydı.
Bu konuda da tiranın keyfine diyecek yok:
İstedliğini söyleyebiliyor ve yapabiliyor.

KREON

Halkın arasında bir tek sen böyle düşünüyorsun.

ANTİGONE

Onlar da böyle düşünüyorlar, ama ağızlarını açamıyorlar
huzurunda.

KREON

Utanmıyor musun dik başlılığından?

ANTİGONE

Kandaşlarını şereflelendirmekten utanmaz insan.

KREON

Onun öldürdüğü kişi, o da kandaşın değil miydi?

ANTİGONE

Evet, aynı babadan, aynı anadan.

KREON

Onu gücendirmiş oluyorsun berikini kayırmakla!

ANTİGONE

Ölmüşler bunu asla kabullenmezler!

KREON

Berikini Eteokles gibi şereflendirsen de mi?

ANTİGONE

Ölen onun kardeşiydi, kölesi değil!

KREON

Eteokles, Thebai'yi koruyordu, berikiyse saldırıyordu.

ANTİGONE

Ama Hades yine de eşit hak tanır onlara.

KREON

İyiyle kötü eşit şereflendirilmez.

ANTİGONE

Yer altında bu geçerli mi, kim bilebilir ki?

KREON

Asla, öldüğü zaman bile, sevmem düşmanı.

ANTİGONE

Sevgidir payıma düşen, nefret değil.

KREON

Git o zaman, sevil ve sev aşağıdakileri!

Hayatım boyunca hiçbir kadın çekip çeviremez beni.

(İsmene saraydan getirilir)

KORO

İşte İsmene geliyor;

Kız kardeşi için ağlıyor,

Pençe pençe kızarmış yüzü.

Sanki bulutlardan yağıyor

Yaşlar yanacıklarına.

KREON

Kara yılan misali sokuluyorsun yanıma

Ve kanımı emiyorsun sessizce! Habersizmişim

Koynumda iki yılan beslediğimden demek.

Konuş bakalım: Ölüyü gömme işine yardım ettin mi?

Ya itiraf et ya da yemin et, benim haberim bile yoktu, diye.

İSMENE

Evet, yaptım.

Gömmeye yardım ettim, suça ortağım.

ANTİGONE

Doğru değil! Buna hakkın yok!

Sen yardım etmek istemedin, ben tek başıma yaptım.

İSMENE

Bu zor zamanda utanmıyorum

Senin acılarına ortak olmaktan.

ANTİGONE

O işi kimin yaptığını Hades ve ölmüşler biliyorlar,

Sözde sevgiyle işim olmaz benim.

İSMENE

Ah, kardeşim, bırak seninle birlikte ölmek

Ve ölmüşlerle barışmak şerefine ereyim!

ANTİGONE

Benimle birlikte ölemezsin. Yapmadığın bir şeyi

Yapmış gibi gösterme ... Benim ölmem yeterli.

İSMENE

Hayatımın ne anlamı var ki, sen gidersen?

ANTİGONE

Gözün hep Kreon'dadır senin, ona sorsana!

İSMENE

Neden eziyet ediyorsun bana, ne geçiyor eline?

ANTİGONE

Acı veriyor, inan bana, seninle alay etmek bile.

İSMENE

Senin için daha ne yapabilirim ki?

ANTİGONE

Kendini kurtar! Benim için yeter.

İSMENE

Bırak kaderini paylaşayım seninle!

ANTİGONE

Sen yaşamayı seçtin, bense ölümü.

İSMENE

Neden böyle yaptığımı saklamadım hiç.

ANTİGONE

Sen doğruyu burada aradın, bense öte tarafta.

İSMENE

Ama ikimiz de suçlandık.

ANTİGONE

Sakin ol, sen yaşamalısın. Benim ruhum
Çoktandır ölü ve ölmüşlerin hizmetinde.

KREON

İkisi de aklını kaçırmış bunların
Biri şimdi delirdi, öteki zaten delinin tekiydi.

İSMENE

Kralım! Felakete uğrayan birinin
İşten değil aklını kaybetmesi!

KREON

Sen aklını, felaketin yolunu seçtiğin için kaybettin öyleyse.

İSMENE

Ben nasıl yaşarım onsuz?

KREON

Adını anma artık onun... öldü say şimdiden.

İSMENE

Onu öldürecek misin, oğlunun nişanlısını?

KREON

Başka tarlalar da var tohum ekilebilecek.

İSMENE

İkisi kadar uyumlu bir çift zor bulunur.

KREON

Oğullara yaramayan kadınlardan nefret ederim.

ANTİGONE

Ah sevgili Haimon! Baban nasıl da aşağılıyor seni!

KREON

Fazlasıyla karaladın hem kendini hem de evliliğini!¹⁴

KORO

Demek öz oğlunun elinden çekip alacaksın onu?

KREON

Hades'tir bu birlikteliğe son veren.

KORO

Anlaşılan ölüm kararı kesin.

KREON

Sen de ben de aynı düşüncedeyiz. Tereddüt etmeyin artık,
nöbetçiler,

Götürün şunları! Zincire vurulmalı

Bu kadınlar, ortalıkta dolaşmamalılar!

Çünkü en korkusuzlar bile kaçmaya başladılar, Hades'i
görünce

Birdenbire burunlarının dibinde.

*(Nöbetçiler Antigone ve İsmene'yi içeri götürürler.
Kreon da arkalarından gider.)*

KORO

Ne mutlu, hayatında felaketi hiç tatmamış olana!

Çünkü tanrı bir aileyi yıkıma uğrattınca, eksik olmaz

O haneden felaket kuşaklar boyunca.

Trakya'nın fırtınaları gürlediğinde,
 Deli dalgalar denizin derinlerinden
 Kazıp çıkarır kara kumu yukarılara,
 Kasırgalar kıyıları döver de döver,
 İşte felaketler de buna benzer.

Başından beri Labdakos soyunda
 Acı üstüne acı yığıldığını gördüm;
 Kuşaklar boyunca aman vermezler onlara,
 Tanrılardan biri yerden yere vurur onları ve engel olur
 kurtuluşa.

Umut ışığı Oidipus'un son çocuğundaydı,
 Ancak onu da biçti ölüm tanrılarının orağı,
 Düşüncesizce edilmiş sözlerinden
 Ve içindeki intikam ateşinden dolayı.

Ey Zeus! İnsan evladının hangi aşırılığı
 Senin gücüne karşı durabilir ki?
 Herkesi dize getiren uyku, sana dokunmaz,
 Yorulmak bilmeyen zaman seni yaşlandırmaz.
 Olimpos'un ışıltılı aydınlığında hüküm sürersin.
 Bir yasa var geçmişten gelip
 Geleceğe kadar uzanacak:
 Hiçbir insan evladının hayatı sürüp gitmez felaketsiz.

Çünkü başıboş dolaşan umut
 Birçokları için avuntudur
 Birçokları içinse sanrı;
 İnsan evladının gözü açılmaz bir türlü
 Yalınayak ateş üzerinde yürümedikçe.
 Bir bilge şöyle demiş:
 Tanrılar bir yüreği felakete sürükleyince,
 O insan iyiyi kötü sanır, kötüyü iyi,

Çok az bir yolu kalır varmaya felakete.

(*Haimon gelir.*)

KORO

Bak, Haimon geliyor, en küçük oğlun.

Acaba onu buraya getiren Antigone için kaygılanması

Ve onu kaybetmekten korkması mıdır?

KREON

Birazdan kâhinlerden de daha iyi öğreniriz durumu:

Oğlum, kararı duymuşsundur. Buraya

Nişanlın için ağlayıp sızlanmaya mı geldin, yoksa

Ne yaparsa yapsın babanı yine de sever misin?

HAİMON

Ben senin oğlunum, baba. Sen yönlendirirsin düşüncemi

Bilgeliğinle, ben de sana itaat ederim.

Çünkü hiçbir evlilik daha değerli değildir

Senin yol göstericiliğinden ...

KREON

Evet oğlum, yüreğin bellesin iyice şunları:

Babaların istekleri her şeyden önce gelir,

Bu nedenle bir baba dua eder

İtaatkâr evlatlar yetiştiresin diye,

Öyle ki babasının düşmanlarını düşman,

Dostlarını babası gibi bellesin diye.

Ama hayırsız evlatlar yetiştirenin

Eziyet çekmekten,

Düşmanlarına alay konusu olmaktan başka

Ne gelir ki elinden?

Bu nedenle, oğlum, hoşuna giden

Bir kadın yüzünden

Ödün verme düşüncenden!

Unutma ki, buz gibi kucaklaşmalar,

Kötü bir kadın olacaktır hanende!
 Hangi yara daha çok acı verir,
 Yanlış seçilmiş bir yoldaştan başka? Onu
 Bir düşmanmış gibi reddet! Bırak bu kız
 Hades'te kendine koca arasın!

Bu kız, koca şehirde bana
 Açıkça itaatsizlik eden yegâne kişi oldu.
 Halkıma karşı yalancı çıkmayacağım,
 Onu öldürteceğim. İsteddiği kadar yalvarsın
 Geleneklerin koruyucusu Zeus'a. Akrobalarımın
 Dik kafalılığına göz yumacak olursam, halk neler yapmaz!
 Kendi evinde doğruları gözeten biri,
 Devlet işlerinde de doğrudan ayrılmaz.
 Böyle birinden korkmam gerekmez hiç,
 İtaat etmesini bilen iyi yönetici olur;
 Mızrak kasırgası sırasında, emirlere uyarak,
 Gerçek bir silah arkadaşı gibi durur.
 Ancak yasaları delmek, yönetime kurallar dayatmak gibi
 Düşüncelere kapılan biri övgüme mazhar olamaz!
 Halkın başa getirdiği kişiye itaat etmeli
 Her konuda ... ister haklı, ister haksız olsun.
 Başiboşluk, işte en kötü şey budur!
 Devletleri yıkan odur, ocakları söndüren odur,
 Silah arkadaşlarını ayıran,
 Bozguna yol açan odur.
 Ancak yere sağlam basan,
 Esenliği sağlayan, disiplinin kendisidir.
 Bu nedenle iktidarı desteklemeli
 Ve bir kadına boyun eğmemeli!
 Eğer iktidardan düşmek kaçınılmazsa,
 Hiç olmazsa erkek elinden olmalı;

Kadınları söz sahibi yaptın, dedirtmem hiç kimseye.

KORO

Eğer yaşımızdan ötürü yanılmıyorsak,
Anlaşılır şeylerdi söylediklerin.

HAİMON

Baba, mantıktır tanrıların
İnsanlara en büyük bağışı;
Savunamam senin söylediğin şeylerin
Doğru olmadığını, savunmak da istemem,
Yine de başka türlü düşünebilir bir başkası.
Bana düşen, göz kulak olmaktır, kimin
Senin için ne dediğine, ne yaptığına ve neyi eleştirdiğine.
Sıradan insanlar senin yüzüne söylemeye cesaret edemezler
Duymaktan hoşlanmayacağı şeyleri.
Ancak gizliden geldi benim kulağıma,
Şehirde bu kız için söylenenler:
O, ki bütün kadınların en güzelidir,
Sefil bir biçimde ölmemeli yaptığından dolayı!
Çarpışmada şehit düşen kardeşini
Mezarsız komadığı,
Köpeklerle ve kuşlara yem etmediği için
Altın bir şeref tacı hak etmedi mi?
Böyle konuşuluyor kenarda köşede.
Baba! Daha büyük bir arzum yoktur,
Senin mutlu olmandan gayrı. Çünkü
Bir çocuk için babasının şan ve şerefinden,
Bir baba için de evladının mutluluğundan
Daha büyük bir sevinç olabilir mi?
Bu nedenle doğru olduğuna inandığın
Kendi düşüncende bu kadar ısrarcı olma!
Kim yalnız kendisinin haklı olduğunu sanır,

Aklının ve ruhunun benzersiz olduğunu düşünürse
 İçinin boş olduğu anlaşılır arkasından ışık tutulunca.
 Bilge biri için utanılacak bir taraf yoktur
 Başkalarından bir şeyler öğrenmekte.
 Bilirsin ki estiğinde kasırgalar,
 Eğilen ağaçlar kurtarabilir dallarını,
 Ama direnenler kökleriyle birlikte sökülür.
 Eğer denizci yelken ipini
 Hep gergin tutar ve gevşetmeye yanaşmazsa
 Tekneyi alabora eder.
 Bu nedenle sen de eğil ve düşünceni değiştir!
 Benim gibi genç birinin de söyleyecek sözü olabiliyor;
 En yüksek mertebeye layık olan
 Doğuştan bilge olandır.
 Ama öyle olmuyor ne yazık ki,
 O halde akıl almak övgüye değer bir harekettir.

KORO

Kralım! Sen onun söylediklerini dinlemelisin,
 O da senin söylediklerini... çünkü ikiniz de iyi konuştunuz.

KREON

Bu yaşımda bu delikanlıdan
 Ders mi alacağım!

HAİMON

Doğru olmayan bir şey söylemedim! Ben gencim ama,
 Akıl yaşta değil baştadır.

KREON

Yani asileri el üstünde mi turalım!

HAİMON

İhaneti şereflelendirmeni istemiyorum ki senden!

KREON

O kız bu vebaya yakalanmış değil mi?

HAİMON

Thebai bir ağızdan 'hayır' diyor!

KREON

Demek halk bana nasıl emredeceğimi öğretecek ha?

HAİMON

Ne kadar çocukça konuşuyorsun!

KREON

Kendi adıma değil de başkaları adına mı hüküm süreceğim?

HAİMON

Bu devlet, tek kişiye ait bir devlet değil ki.

KREON

Devlet, ona hâkim olanın değil midir?

HAİMON

Tek başına bir çölde hüküm sürseymişsin keşke.

KREON

Görülüyor ki, bu çocuk kadınla işbirliği yapmış.

HAİMON

Sen kadın mısın? Ben senin iyiliğini düşünüyorum.

KREON

Rezil, babana karşı mı geliyorsun?

HAİMON

Doğru yoldan ayrıldığını görüyorum.

KREON

Ya hükümdarın onurunu kutsal addediyorsam?

HAİMON

Kutsal mı ... ama tanrıların yasalarını çiğniyorsun!

KREON

Alçak rezil! Bir kadına hizmet ediyorsun!

HAİMON

Bunda utanılacak bir yan yok!

KREON

Söylediklerin hep onu korumak için!

HAİMON

Böylece seni, kendimi ve tanrıları korumak için.

KREON

Bir kadının sözünden çıkmıyorsun demek! Bu gevezeliğe
bir son ver artık!

HAİMON

Sen yalnız konuşmak istiyorsun, ama dinlemeye
yanaşmıyorsun.

KREON

O kızla asla evlenmeyeceksin.

HAİMON

O zaman ölümüyle birini daha mahvedecek demektir!

KREON

Bir de beni tehdit mi ediyorsun?

HAİMON

Sağduyuya davet etmek birini tehdit etmek mi demektir?

KREON

Söylediklerine pişman olacaksın, ama iş işten geçtikten
sonra!

HAİMON

Babam olmasaydın, 'delinin tekisin' derdim sana!

KREON

Demek öyle! Şunu bil ki, tanrılar şahidim olsun,

Cezasız kalmayacak bu söylediklerin.

Getirin o ucubeyi buraya! Nişanlısının

Gözü önünde ölecek!

(Nöbetçiler çıkarlar.)

HAİMON

O benim gözümde asla ölmeyecek,

Boşuna umutlanma! Ama beni bir daha görmeyecek

Senin gözlerin. Çılgınlığına ses çıkartmayacak

Arkadaşlar bul kendine!

(Çıkar)

KORO

Kralım! Öfkeyle çıkıp gitti!

Böylesi bir kedere dayanamaz genç bir yürek.

KREON

Ne hali varsa görsün,

Kızı kurtaramayacak ölümünden.

KORO BAŞI

İkisini de mi öldürmeyi düşünüyorsun?

KREON

Hayır, işten uzak duranı öldürmeyeceğim, sen haklısın.

KORO

Peki nasıl bir ölüm tasarlıyorsun onun için?

KREON

İnsan ayağının değmediği bir yerde

Canlı canlı bir kayalığa hapsedeceğim onu,

Bir lokma yiyecek atacağım önüne kefaret olarak,

Böylece temizlensin şehir tümüyle bu lanetten.

Orada yalvarsın bakalım Hades'e, biricik tanrısına,

Ölümünden kurtarsın diye kendisini.

Belki sonunda akı gelir başına,

Anlar Hades'e hizmet etmenin boşuna olduğunu.

(*Saraya girer.*)

KORO

Ey aşk, savaşta yenilmezsin,

Ey aşk, sarmaladığını elde edersin!

Nazenin yanacağında

Genç bir kızın gecelersin;

Gezinirsin deryaların üstünde,

Bağların bahçelerin çevresinde.

Tanrıların hiçbiri kaçamaz senden

Ne de insan evlatları;

Haraptır yakaladığının hali.

Doğru kişileri bile
Yoldan çıkarır, sokarsın günaha.
Şimdi de bu erkekleri
Düşürdün birbirlerine.
Gelinin tutku dolu bakışları
Akıl karıştıran çekicilikle baskın çıktı;
Büyük yasakları iterek bir kenara
Kuruluverdi tahta.
Karşı konulamaz oyununu
Sürdürüyor Afrodite tanrıça.

(Antigone saraydan getirilir.)

KORO

Ama şu anda gözlerimin gördüğü karşısında
Ben bile her türlü yasağı hiçe sayıyorum;
Artık gözyaşlarıma engel olamıyorum
Antigone'nin gidişini izlerken
Ölümlülerin gireceği gerdeğe.

ANTİGONE

Seyredin beni, yurdumun erkekleri,
Son yolculuğuma çıkarken,
Gün ışığına son kez bakarken!
Ölümlülerin gerdeği, Hades, götürüyor beni
Akheron¹⁵ kıyısına canlı canlı;
Ne düğün türküsü söylendi benim için
Ne de bir gelin ağıtı yakıldı,
Gidiyorum Akheron'un karısı olmaya.

KORO

Ama övgülerle, şan şöhretle
Gidiyorsun ölümlüler diyarına.
Ne zayıf düşüren bir hastalık

Ne de bir kılıç yarası:
 Kendi yasaların gereğince
 Canlı canlı iniyorsun Hades'e.
 Böylesi reva görülmedi hiçbir ölümlüye.

ANTİGONE

Tantalos'un kızının
 Hani Frigyalı o yabancının
 Spil Dağı'nın tepesindeki
 Acılarla dolu sonunu duymuştum:
 Kız sarmaşık gibi sarmalamış
 Sarp kayalıkları, taş kesilmiş kalmış;
 O günden beri yağdıkça yağmurlar,
 İndikçe karlar,
 Derler ki kayalıklar ağlar,
 Dinmek bilmez o yaşlar¹⁶.
 Onunkine benzer bir son hazırlıyor
 Bana da kader.

KORO

Ama o tanrısaldı ve tanrıdan olmaydı,
 Oysa bizler ölümlüyüz.
 Yine de tanrılara yaraşır
 Bir yazgı seninki:
 Hem bu dünyada hem yer altında
 Tanrı gibi yüceltiliyorsun.

ANTİGONE

Ah! Alay ediliyor benimle!
 Tanrılar aşkına, neden alay etmek için
 Yer altına inmemi bekleyemedin?
 Ey yurdum, ey yurdumun
 İleri gelenleri!
 Ey Dirke kaynakları!

Ey savaş arabalarıyla ünlü Thebai!
 Sizler şahidim olun
 Dostlarımın gözyaşlarından mahrum kalarak,
 Nasıl bir töreyse bu zindan misali
 Tuhaf mezarıma gidişime.
 Ah! Ne bahtsızım ki,
 Ne sağlar arasındayım,
 Ne de ölüler.

KORO

Sınırı aştı inadın,
 Adaletin yüce tahtına¹⁷ çarptın
 Ve yuvarlanıp düştün, ey çocuk.
 Çektiğin büyük acı
 Belki de babanın mirası.

ANTİGONE

En derin yaralarımı dokundun,
 Onları yine yeniden deştin:
 Babamın ve ünlü Labdakos¹⁸ soyundan herkesin
 Çektiği büyük acıları.
 Oy! Babamın lanetli evliliği!
 Öz çocuğuyla, yani babamla birleşen
 Anamın uğradığı felaketler!
 Bu günahkâr evlilikten doğan ben,
 Duasız, onursuz,
 Gidiyorum onların yanına.
 Oy! Ve sen,
 O kadersiz evlilikle¹⁹
 Benim ölümümü hazırladın ellerinle.

KORO

Dindarca hizmet etmek
 Tanrıya hizmet etmek demektir.

Ancak aşılamaz
İktidardakinin koyduğu yasak.
Dik kafalılığın yıkıma götürdü seni.

ANTİGONE

Ardımdan göz yaşı dökülmeden,
Kimse tarafından sevilmeden,
Evliliğin tadını bilmeden
Çıkıyorum kaçınılmaz yolculuğa.
Zavallı ben, bir daha hiç bakamayacağım
Günün kutsal ışığına,
Ve kaderime ağlayan
Tek dostum bile yok.

(*Kreon gelir.*)

KREON

Bilir misiniz ki, ölüm karşısında ağlayıp sızlamanın
Hiç sonu gelmezdi, eğer bir faydası olsaydı?
Şunu götürün hemen gözümün önünden! Ve ona mezar
olacak
Kayalıkta bırakın tek başına, tıpkı emrettiğim gibi.
Orada ister ölsün gitsin,
İster öyle bir yerde yaşamaya devam etsin.
Böylece ölümüyle biz kirlenmiş olmayacağız,
Yalnızca burada yaşama hakkını elinden alacağız.

ANTİGONE

Ey mezarım, ey gerdek yatağım,
Ey yeraltındaki zindanım! Orada
Kavuşmaya gidiyorum yakınlarımla;
Persefone²⁰ o kadar çoğunu götürdü ki yer altına.
Şimdi de ben, en sonuncuları, ölüyorum en acı biçimde,
Gençliğime doyamadan hem de.
Ama yine de içimde bir avuntu var: Gelişim
Hoş gelir babama ve hoş gelir sana,

Anneciğim, ve sana, Eteokles.
 Çünkü sizler öldüğünüzde, sizleri ellerimle yıkadım,
 Süsledim, sunaklar sundum mezarlarınıza.
 Ve şimdi, sana da ey Polüneikes
 Son görevimi yerine getirdim diye,
 Ödüllendiriliyorum işte böyle!
 Ama akıllı insanlar, davranışımı yüceltir.
 Çünkü eğer ana olabilseydim, evladım için,
 Ölen kocam için, asla
 İktidara karşı gelmezdim böyle bir davranışla.
 Bunu bana söyleten yasa nedir?
 Kocam ölecek olsaydı, başka birini bulurdum,
 Ondan da bir çocuğum olurdu, birini kaybettiysem eğer.
 Ancak Hades'teyse çoktan anayla baba,
 İnsanın başka kardeşi olamaz bir daha.
 İşte ben bu yasaya göre gömdüm seni
 Sevgili kardeşim, ama Kreon
 Suçlu saydı beni ve öfkelendi.
 Şimdiyse pençesi kavradı beni sürüklüyor,
 Ne gerdek yatağı, ne düğün türküsü,
 Ne bir koca, ne de bir evlat düşü payıma.
 Her türlü sevgiden yoksun, gidiyorum
 Canlı canlı mezarıma.

Tanrıların hangi yasasını çiğnemişim ben?
 Zavallı ben, tanrılara daha ne kadar yakarayım?
 Kimden medet umayım?
 Dindar olduğum için suçlu sayıldım!
 Tamam, eğer tanrılar bunu uygun buluyorlarsa
 Kabul ediyorum: hatamdan dolayı acı çekiyorum.
 Ama suçlu beni yargılayanlarsa,
 Daha beteri gelmesin onların başına.

KORO

Hâlâ fırtınalar esiyor kızın içinde
Tıpkı daha öncesinde olduğu gibi.

KREON

Bu nedenle çabuk olsun eşlikçileri,
Yoksa öderler gecikmelerinin bedelini.

ANTİGONE

Eyvah! Ölüme ne kadar da yakın
Bu sözler!

KREON

Umutlanma hiç boşuna:
Emir budur ve değişmeyecektir.

(*Saraya girer.*)

ANTİGONE

Ey Thebai şehri! Ey ata yurdum!
Siz, atalarım olan tanrılar! Beni götürüyorlar artık,
Daha fazla oyalanmama izin yok.
Yüce Thebaililer, bakın bana,
Kral soyunun en sonuncusuna,
Neler çekiyorum ve kimlerin elinden
Kutsalı kutsal bildiğim için!

(*Antigone götürülür.*)

KORO

Danae de²¹ aynen böyle gün ışığını
Tunçtan mezarla değiştirmek zorunda kalmış.
Mezar çukurunun karanlığı onu sarmalamış;
Ah kızım, o da senin gibi soyluymuş,
Tanrılar tanrısının tohumları
Altın yağmuru gibi rahmine akmış.
Ama karşı konulmaz kaderin gücüne,
Ne hazineler, ne silahlar,

Ne de kuleler işe yarar,
Ne de dalgalara göğüs geren kara gemiler.

Hatırla Dryas'ın öfkeli oğlunu²²,
Hani şu Hedonlar'ın kralını;
Dionysos onu
Sivri dili nedeniyle
Hapsetmişti kayalıklara.
Böylece sönmüştü
Abuk sabuk konuşturan öfkesi.
Anlamıştı kendini kaybedip
Tanrılara dil uzattığını.
Bastırmaya kalkışmıştı
Çılgın Mainadlar'ın
Ateş alaylarını.

Mavi kayaların orada, Bosforos'un
İki denizi birbirinden ayırdığı yerde,
Trakya'daki Salmüdessus'ta,
Oturduğu yerden gördü Ares
Fineus'un çılgın karısının
Üvey oğullarını alçakça nasıl yaraladığını,
Elleri kan içinde, bir mekikle
İntikam isteyen gözlerini nasıl kör ettiğini²³.

Korkunç acılar içinde yakındılar
Mutsuz bir evlilikten doğan çocuklar.
Oysa anaları, Erekteus'un
Soyundan gelmeydi;
Gözlerden irak mağaralarda yetiştirilmişti,
Babasının kızıydı,
Kısraklar, boralar kadar hızlıydı;
Sarp kayalıklarda büyümüş

Tanrı tohumuydu, ama yine de
Ölümsüz Moiralar²⁴

Onun da sonunu hazırladılar.

(Elinde tuttuğu bir çocukla birlikte Theiresias gelir.)

THEIRESIAS

Ey Thebaililer, ikimiz aynı yoldan geldik,

Ama yalnızca birimiz o yolu gördü.

Körlerin gideceği yolu rehberi belirler.

KREON

Ne haberler var, koca Theiresias?

THEİREİAS

Söyleyeceğim; kâhine kulak ver!

KREON

Senin öğütlerini hep dinlemişimdir.

THEİREİAS

Devleti de doğru yolda yönettin böylece.

KREON

Yararını gördüm bunun, hep söylerim.

THEİREİAS

Dikkat et! Bıçak sırtında geziniyorsun yine!

KREON

Ne olmuş? Ürpertiyor beni sözlerin.

THEİREİAS

Öğreneceksin sanatımın gösterdiği işaretlerden:

Kuşların inip kalktığı her zamanki yerimde oturuyordum;

Alışılmadık kuş sesleri duymaya başladım,

Kulak tırmalayıcı, barbarca seslerdi bunlar,

Pençeleriyle bir şey parçalıyorlardı, açıkça

Anladım bunu kanat seslerinden.

Korkuyla bir kurban sunmak istedim

Yanmakta olan sunak taşında, ancak alev almadı

Kurban eti bir türlü, kor ateşe

Akıp duruyordu inceden bir yağ, orada eriyor,
 Buharlaşıyor ve tütüyordu, safrası patlayıverdi hayvanın
 Ve kemiklerden yağ damlamaya başladı,
 Etler ayrıldı iskeletten!

O zaman çocuğa anlattırdım
 Gösterdiği işaretleri kurbanın.
 Çocuk benim yol göstericim, ben de başkalarının.
 Senin yüzünden şehir bir illete tutulmuş,
 Çünkü sunakların ve ocakların hepsi dolmuş
 Oidipus'un zavallı oğlunun ölüsünden
 Kurdu kuşun koparıp getirdiği leş lokmalarıyla.
 Bu yüzden hiçbir tanrı kurbanlarımızı kabul etmiyor,
 Yakarışlarımıza kulak vermiyor,
 Kuşlar hayra yorulacak sesler çıkarmıyor:
 Çünkü ölü'nün kanını içmişler!
 Oğlum, aklını topla! Her ölümlü
 Yolunu şaşırabilir.
 Ama şaşırsa bile, ahmak sayılmaz
 Yaptığını düzeltmeye karar verdiği
 Ve inat etmekten vazgeçtiği an.
 Bu nedenle ölüyü rahat bırak! Düşene bir de sen vurma!
 Zafer mi sayılır ölmüş olanı bir kez daha öldürmek?
 Ben senin iyiliğini isterim, kendi yararına olan öğütlerin
 Peşinden koş a gitmeli insan.

KREON

Ey ihtiyar, hepiniz oklarınızı
 Bana doğrultmuşsunuz! Hatta kehanetten bile
 Aldım nasibimi! Kendi çıkarın için
 Benimle pazarlık yapıyorsun,
 Beni satın almaya çalışıyorsun.
 İstedğin kadar pazarlık yap,

İstediğin kadar vurgun vurmaya çalış,
 Ne Sardinya'nın gümüş altını²⁵, ne Hint'in altını
 O ölüyü gömmeniz için satın almaya yeter beni!
 İsterse Zeus'un kartalları cesedi lime lime etsin
 Ve leşini onun tahtının önüne getirsin,
 Kararımdan dönmem, gömülmesine izin vermem.
 Bilirim ki: insan evladının yaptıkları
 Lekeleyemez tanrıları.

Ancak, İhtiyar Theiresias,
 Üstün akıllar bile tepe taklak gelebilir,
 Kötü bir şeyi çıkarı için
 Allayıp pullamaya kalkışırsa.

THEİREİAS

Ah! Aranızda bilen biri var mı?

KREON

Neyi? Ne diyorsun sen?

THEİREİAS

İdrak denen şeyin en büyük zenginlik olduğunu.

KREON

En büyük kaybın da anlayışsızlık olduğunu.

THEİREİAS

Bu illet seni pençesine almış işte.

KREON

Kâhine kötü bir söz etmek istemem.

THEİRESIAS

Ama doğru sözlerimin yalan olduğunu söyledin.

KREON

Kâhin tayfası sever parayı!

THEİREİAS

Tiranlar da zulmetmeyi!

KREON

Karşındakinin kral olduğunu unuttun mu?

THEÏREÏAS

Biliyorum, şehri sayemde kurtarmıştın.

KREON

Akıllı bir kâhinsin, ama için kötü.

THEÏREÏAS

Sırrı ortaya dökmem için kışkırtıyorsun beni.

KREON

Söyle, ama çıkarını bir kenara bırak da söyle!

THEÏREÏAS

Artık ben bile söyleyeceklerimin

Sana bir yararı olacağına inanmıyorum.

KREON

Unutma: İsteklerim pazarlığa açık değildir.

THEÏREÏAS

Sen de şunu unutma: Güneşin ateş arabası

Dairesinde birkaç hızla dönmeden

Kendi kanından birini

Ölülerin kefareti olarak ölüme göndereceksin,

Çünkü yukarıdakilerden birini yer altına gönderdin,

Bir canı mezara sürgün ettin,

Çoktan yer altı tanrılarına ait olan bir başkasını da

Güneşin altında çürümeye terk ettin!

Ne senin ne de yer üstündeki tanrıların

Hakları vardır yer altı tanrılarının işine karışmaya!

Acımasız Erinüler,

Yer altı ülkesinin ve tanrılarının intikam melekleri,

Seni lanetlemek üzere pusu kurdular,

Başkalarına hazırladığın felaketlere sen uğrayacaksın.

Gör bakalım, çıkarım için mi konuşuyor muşum?

Çok yakında erkek ve kadın feryatları

Yükselecek senin hanenden.

Şehirler ki, yaban hayvanlar leşleri parçalar,
Köpekler cenaze işlerini yerine getirir ve kuşlar
Tapınakları leş kokularıyla doldurur,
Orada lanet eksik olmaz asla.

Evet, oklarımı doğrudan yüreğine gönderiyorum,
Çünkü öfkeliydim seni,
İsabetlidirler, hedefi şaşırmaslar.

Gel, oğlum, eve götür bizi, bu adam
Daha genç olanlardan çıkarsın öfkesini.
Çok yakında öğrenir dilini tutmasını
Ve şimdi olduğundan daha akıllıca düşünmesini.

(Çocuk, *Theiresias*'ı götürür.)

KORO

Kralım! Kâhin korkunç şeyler söyledi!
Çok zaman oldu alnıma beyaz saçlar düşeli,
Ama onun halka gerçeği söylemediğini
Duymadım şimdiye kadar.

KREON

Bunu ben de biliyorum, alt üst oldum.
Vaz mı geçmeli? Korkunç! Ama direktirsem,
Çok daha korkunç biçimde lanetleneceğim!

KORO

Sağ duyu gerekli şu anda, Kreon, Menoikeusoğlu!

KREON

Ne yapmalıyım? Ne dersin uyacağım, bir şey söyle!

KORO

Git oraya, genç kadını çıkar mezar odasından,
Ve açıkta olan cesedi göm mezarına!

KREON

Öyle mi diyorsun? Vazgeçmeliyim yani?

KORO

Hem de hemen! İntikam melekleri

Suçluyu cezalandırmakta acele ederler.

KREON

Ah,

Hiç istemiyorum ama. Zor iş karşı koymak zorunluluğa!

KORO

Hadi harekete geç artık, kendin git oraya!

KREON

Gidiyorum. Haydi, haydi!

Ötekileri de çağırın, kazma kürekleri alın,

Oraya, tepeye koşun!

Kararım değiştiği için bizzat ben gideceğim

Ve kendi attığım düğümü kendim çözeceğim.

Sanırım en iyisi, sadık kalmak

Var olan yasalara hayat boyu.

(Adamlarıyla birlikte çıkar.)

KORO

Sayırsız ismin sahibisin!²⁶

Kadmos'un kızının sonsuz sevincisin!

Yıldırımlar savuran Zeus'un oğlusun!

Dillere destan İtalya'nın göz bebeğisin,

Eleusis'in konuksever sinesinde

Hüküm sürersin, ey Bakhos!²⁷

Bakkhalar'ın yurdu,

Korkunç ejderhaların tohumlarının ekildiği topraklar,

Ismenos Irmağının²⁸ akıp gittiği Thebai şehri anayurdundur

Selamlamışlar seni kayalıkların tepesinde,²⁹

Çıralı alevlerin yandığı, Manadlar'ın

Ve Korikalı nimfaların raks ettiği,

Kastalya'nın kaynaklarının olduğu yerde.

Nüssa'nın sarmaşıklarla dolu tepeleri³⁰

Ve asmalarla bezeli yemyeşil kıyıları

Sevinç çığlıklarıyla gönderdiler seni buraya,
Thebai'de kutsal halayın başına geesin diye.

Bütün teki řehirlerden daha çok seversin
Seni yıldırımla doğuran ananın yurdu Thebai'yi.³¹
Gel, halk

Senden yardım umuyor!
Uęurlu ayaęınla gel
Parnassos ycesinden
Ya da çaęıldayan denizler ötesinden!

Ey, alevli yıldızların halay başı!³²
Ey, Zeus'un oğlu! Gel,
Gecenin çığlıklarının obanı!
Gel, ılgın kadınlar sürüsüyle,
Onlar gece boyunca raks etsinler ki,
Tanrılarına tapınsınlar, ey Iakhos!

(Haberci girer)

HABERCİ

Ey, Kadmos'un ve Amfion'un yakınları;
İnsan hayatı denen şey belirsizdir pek,
Bu nedenle ne övgüler dzerim ne de yergiler.
Talih kimini göklere çıkartır,
Kimini yerin dibine batırır,
Kimse olacakları bilemez.
Kreon'a da hayranlık duyuyordum
Kadmos'un ülkesini düşmanlardan kurtardığında,
Bütün gleri kendisinde topladığında,
şanlı bir hanedanlık kurduğunda. Oysa şimdi...
Her şey bitti, gitti! Bir insan yitirdi mi sevincini,
Artık canı kalmadı demektir,
Canlı canlı öldü demektir. İster

Evin hazinelerle dolsun, ister debdebe içinde yaşı,
Hiçbir şeyin değeri yoktur, yüreğinde sevinç eksikse eğer.

KORO

Sarayda yeni bir acı mı yaşandı?

HABERCİ

Öldüler! Ve suçlusu yaşayanlar!

KORO

Katil kim? Ölen kim? Söyle!

HABERCİ

Haimon öldürülmüş, kanlar içinde yatıyor.

KORO

Babasının eliyle mi? Kendi eliyle mi?

HABERCİ

Kendi eliyle, babası iteledi onu ölüme.

KORO

Ah kâhin, nasıl da çıktı söylediklerin!

HABERCİ

Öyle oldu. O halde öteki sözlerini de düşünmeli.

(*Eurüdike saraydan çıkar*)

KORO

İşte talihsiz kadın, Kreon'un karısı

Eurüdike geliyor! Gelişi tesadüf mü,

Yoksa oğlunun başına gelenleri duydu mu?

EURÜDİKE

Yurttaşlar, Pallas'ın sunağına

Adaklar sunmaya gidiyordum ki

Konuşmalarınızı duydum.

Daha kapının sürgüsünü yeni açmıştım

Kulağıma felaket haberi çarptı.

Yığıldım kaldım nedimelerimin kollarına

Dehşetten kulaklarım duymaz oldu adeta.

Haber ne olursa olsun, bir kez daha anlatın,

Acıya dayanıklıyım, dinlerim.

HABERCİ

Sevgili hanımım, gözlerimle gördüklerimi anlatacağım
 Ve gerçeklerden hiç sapmayacağım. Seni rahatlatmaya
 kalkışsam,
 Yalan söylediğim hemen ortaya çıkacaktır. Aslolan gerçektir
 Kral'ı hemen o tepeye götürdüm,
 Köpekler tarafından acımasızca parçalanmış olan
 Polüneikes'in cesedi duruyordu hâlâ.
 Önce Yollar Tanrıçası'na³³ dua ettik,
 Sonra öfkesine hâkim olması için Pluto'ya;
 Ardından cesetten arta kalanları yuduk kutsal suyla,
 Yaktık onları taze dalların üzerinde
 Ve yurt toprağı serptik,
 Küçük bir tepecik yaptık.
 Sonra Hades'le gerdeğe girecek
 Gelin kızın bulunduğu o zindana koştuk.
 Daha uzaktan işitmiş içimizden biri oradan gelen
 Acı dolu çığlıkları,
 Gitmiş, Keron'a, Kralımız'a haber vermiş.
 Onun da kulağına gelmiş anlaşılmaz sızlanmalar,
 Zindana yaklaştığında korkunç bir acıyla
 İnildedi: Ah zavallı ben!
 Korktuğum başıma mı geldi? Şimdiye dek yürüdüğüm
 En felaketli yol mu bu?
 Oğlumun sesini duyuyorum! Hey, sizler,
 Yaklaşın, çabuk, mezar odasına girin
 Duvarda açılmış şu yarıktan, kapiya varın
 Ve bakın bakalım duyduğum Haimon'un sesi mi,
 Yoksa tanrılar yanıltıyorlar mı beni?
 Korku içindeki Kreon'un emrettiğini yaptık,
 Ve oyuğun en dibinde Antigone'yi gördük,

Öyle asılı duruyordu, boynunu saran
 İpek tülüyle asmıştı kendini.
 Ve Haimon onu kucaklamış sızlanıyordu
 Babasının neden olduğu
 Bu ölümle gerçekleşmeyen düğünleri için
 Ve zavallı gelin için.

O sırada Kreon korkunç bir çığlık attı
 Ve oğlunun yanına gitti ve şöyle bağırdı:
 Vah zavallı, ne yaptın sen? Ne oldu sana?
 Bu felaket aklını başından mı aldı?
 Çık buradan, oğlum, yalvarırım sana!
 Vahşi gözlerle baktı oğlu ona,
 Tiksinme vardı bakışlarında, cevap bile vermeden
 Kılıcını çekti ve savurdu, babası yana çekildiği için
 Hamleden kurtuldu. Sonra zavallı Haimon
 Kılıcı kendine çevirdi ve ta ortasına kadar
 Bedenine sapladı. Son nefesini vermeden
 Sarıldı sevgilisine bitkin kollarıyla,
 Hırıltılarla nefes alıp veren Haimon'un
 Şarıldayan kanı genç kızın
 Beyaz yanaklarını kızıla boyadı.

Ölü üstünde ölü yatıyor artık
 Ve Hades'in evinde düğün dernek yapılıyor.
 Buradan çıkarılacak ders şu olsa gerek:
 İnsan için en kötüsü sağduyudan yoksun olmak.

(Eurüdiğe saraya girer)

KORO

Neye yordun bunu? Kraliçe gitti,
 Ne iyi ne de kötü bir şey söyledi.

HABERCİ

Ben de şaşırdım. Ama umarım

Herkesin önünde çocuğunun felaketine
 Ağlamaz da, acısını içine gömer
 Evinde tutar yasını.
 Bir kötülük yapmayacak kadar
 Kaybetmez kendini.

KORO

Bilmiyorum. Fazlasıyla derin suskunluk
 Endişelendirir beni hep
 Tıpkı büyük çılgınlık gibi.

HABERCİ

Göreceğiz, öfkeli yüreğinin
 Bizden sakladığı bir niyeti olup olmadığını.
 Saraya girelim! Çünkü haklısın,
 Bu korkunç suskunluk hiç hayra alamet değil.

(Saraya girer. Kreon, Haimon'un cesediyle girer)

KORO

İşte Kral geliyor,
 Kollarındaki yük apaçık gösteriyor...
 Dilim varmıyor ama, başkasının değil,
 Kendisinin suçlu olduğunu!

KREON

Oy, korkunç suç!
 Ölümcül inat!
 Bakın maktul ve
 Katil aynı kandan!
 Nasıl da körmüş gözlerim!
 Oy! Oğlum, oğulcuğum,
 Ah ne kadar genç öldün,
 Bırakıp gittin beni!
 Suç sende değil, bende, bende!

KORO

Ah, çok geç gördün gerçeği.

KREON

Oy! Hem de çok acı öğrendim!
Tanrı olanca gücüyle sillesini vurdu başıma,
Beni olmayacak yerlere sürükledi,
Bir tekmede mutluluğumu savurdu.

Oy! Oy!

Bu ne büyük bir acı! Acıdan da öte bir şey!

(Haberci geri gelir)

HABERCİ

Kralım! Acıyla dolusun:
Bir tanesini kollarında tutuyorsun,
Bir diğerini birazdan evinde göreceksin.

KREON

Bu felaketten büyük bir felaket daha mı var?

HABERCİ

Karın öldü, bu ölünün annesi,
Yaralarından kan akıyor hâlâ.

KREON

Oy! Ölümün limanı Hades!
Neden eziyet ediyorsun bana,
Felaket habercisi?

Ne dedin sen?

Ah, zaten mahvolmuş bu adama öldürücü darbeyi vurdun!

Söyle, nedir getirdiğin haber?

Bir kurban daha mı? Oy! Oy!

Oy felaket!

Karım öldü mü dedin sen?

(Eurüdike'nin cesedini getirirler)

HABERCİ

Gözlerinle görebilirsin,
Artık gizlenecek bir yanı kalmadı.

KREON

Ah, görüyorum işte, ikinci felaket!
Daha neler görecek bu gözler? Nasıl bir kader bu?
Evladımı kollarıma henüz almıştım ki,
Başka bir ölünün yüzüne bakıyorum!
Zavallı ana! Ah oğlum!

HABERCİ

Keskin bıçakla kendini bıçaklamış halde
Ocağın başında duruyordu,
Gece inmeden gözlerine
Genç yaşta ölüp giden
Megareus'a³⁴ yandı yakıldı,
Sonra da ikincisine. Ama son olarak
Sana, oğlunun katiline, beddualar etti.

KREON

Oy! Oy! Oy!
Korkudan dizlerimin bağı çözülüyor!
Neden bir kılıç darbesi
Benim de canımı almıyor?
Ah sefil! Nasıl da sefil
Bir kadermiş benimki!

HABERCİ

Hem birinci oğlunun hem de
İkincisinin ölümünden seni suçlu kıldı.

KREON

Peki nasıl öldü?

HABERCİ

Kendini kalbinden bıçakladı, acı feryatlar
Çocuğunun başına gelenleri haber verdiğinde.

KREON

Oy! Başkasında değil,
Bende bütün suç!

Uğursuzun tekiyim ben, evet, seni ben öldürdüm!
 Kesinlikle ben öldürdüm! Hey,
 Götürün beni hemen buradan,
 Ben artık bir hiçim!

KORO

Derde deva olacak yegâne şeyi istiyorsun:
 Ne kadar ırak olursa acı gözlerden, o kadar iyidir.

KREON

Hadi götürün beni,
 Hayatın son menzilinin
 En güzel saatleri yaklaşıyor benim için!
 Gel, gel ki, artık
 Gün görmesin gözlerim!

KORO

Bunlar geleceğin işleri. Şimdi
 Üzerine bir iş düşen varsa, görsün işini.

KREON

En büyük arzum için dua ettim az önce.

KORO

Hiçbir şey için dua etme: Alın yazısından
 Kaçamaz hiçbir ölümlü.

KREON

O zaman bu deliyi götürün buradan,
 İstemediğim çocuğumu öldürdüm
 Ve de karımı öldürdüm! Oy!
 Artık gidecek yol göremiyorum,
 Tutunacak dal bulamıyorum.
 Dayanılmaz ağırlıkta bir kaderi
 Sırtlandım gidiyorum.

(Adamları tarafından saraya götürülür)

KORO

Mutluluğun kaynağı sağduyudur,

Tanrıların isteğinden kaçamaz hiç kimse!

Edilmiş büyük laflar

Sonunda felakete yol açar;

İnsan ancak ilerlemiş yaşında

Bilgeliğe ulaşır.

SON

DİPNOTLAR

1. Yeni kral: Kreon, Menoikeus'un oğlu, Iokaste'nin erkek kardeşi, Oidipus'un akrabası.
2. Sevdiklerimiz sözcüğüyle Polüneikes'i; tehdit sözcüğüyle Kreon'u kastediyor.
3. Cenaze töreler gereğince yapılacak olursa, ölmüşlerin yer altında yaşadıklarına inanılıyor.
4. Ölmüşlerin ve onların tanrılarının yaşayanlar üzerinde egemenlikleri söz konusu.
5. Dirke: Thebai'de su kaynağı.
6. Hefaitos: Ateş tanrısı
7. Ejder, Thebai anlamınadır. Bir zamanlar Kadmos tarafından öldürülen ejderin dişlerinden Thebaililer vücuda gelmiştir.
8. Öldürülen hasımların silahları.
9. Bakhos (Dionisos) Thebai'de özellikle saygı görürdü. Thebai, Bakhos tarafından yoldan çıkarılan çılgın kadınların (Bakkhalar, Menaidler) koro şarkıları ve danslarıyla sarsılır.
10. Tanrılar gömülmece cesetlerden hiç hoşlanmazlar.
11. Tersinlemeli konuşuyor.
12. Bütün tanrılar ve insanlar toprak anadan değildir.
13. Bu tanrıça ölümler diyarında da hüküm sürer.
14. "Oysa ne çok istiyordun o evliliği" anlamına.
15. Akheron: Yer altı ülkesinde akıntı
16. Zeus'un oğlu Tantalos'un kızı, Thebai'nin kraliçesi Niobe, Frigyalı'ydı. Çocuklarının ölümü için duyduğu acı yüzünden taş kesilmiş ve Ağlayan Kaya olarak anılan kayalığa dönüşmüştü.
17. Kral tarafından temsil edilen devlet düzeni.
18. Labdakos: Kadmos'un torunu, Thebai'nin kurucusu, Oidipus'un büyükbabası
19. Polüneikes sürgündeyken Argiver Kralı'nın kızıyla evlenir. Bu evlilik Yediler'in Thebai üzerine yürütmesine neden olur.

20. Persefone: Hades'in karısı.
21. Danae, Argos kralı Akrisios'un kızıydı; babası tarafından tunçtan bir kuleye kapatılmıştı, çünkü bir meleğin tahtını ve hayatını elinden alacağı kehaneti söz konusuydu. Kuleye kapatılan kıza Zeus altın yağmuru biçiminde yaklaşmıştı, böylece Danae, Perseus'u doğurdu; Perseus daha sonra Akrisios'u öldürecekti.
22. Lükurgos, Dionysos'a tapınmayı reddetmiş, Manaidler ve Musalar'la alay etmişti. Bir kayanın oyununda açlıktan ölüme mahkûm edildi.
23. Rüzgâr tanrısı Boreas'ın kızı Kleopatra, Bosforos'un kuzeyinde yer alan, Trakya'daki Salmüdessus'ta hükmeden Fineus'la evlenmişti. Bu yerin yakınlarında Ares'in tapınağı bulunmaktaydı. Fineus, ikinci karısı Idaia'nın isteği üzerine Kleopatra'yı ve iki oğlunu bir kayalıkta açlıktan ölüme terk etti. Ayrıca oğlanlar üvey annelerinden çok kötü muamele görüyorlardı.
24. Kader tanrıçaları.
25. Gümüş altın: altın ve gümüşün karışımı bir metal. Sardes ve Hint diyarlarının altın zenginliği dillere destandı.
26. Bakhos'un, Zeus'un ve Kadmos kızı Semele'nin oğlunun sayısız ismi vardı; şarap açısından zengin güney İtalya'da da durum aynıydı.
27. Eleusis'te Demeter misterlerinde de Bakhos, büyümenin tanrısı olarak çok saygı görürdü.
28. Ismenos Irmağı, Thebai'nin içinden geçirdi.
29. Gece yapılan Dionysos şenlikleri özellikle Parnassos'un eteklerinde düzenlenirdi; Korika tanrıları da orada hüküm sürerdi. Delfi'de Kastalya kaynakları bugün bile akmaktadır.
30. Sarmaşık Dionysos tapınımında kutsaldı.
31. Semele, Dionysos'a gebeyken, Zeus'u tahtında görmek merakını canıyla ödemişti. Bir şimşegin hışmına uğradı. Zeus doğum anına kadar karnındaki meyveyi alıyordu. Bu nedenle Dionysos'a 'Zeus'un doğurduğu' denmektedir.
32. Bakkhalar kendinden geçişlerinde yıldızların döngüsünde de tanrıya tapınan kutsal bir halay olduğunu sanırlar.
33. Yollar Tanrıçası: Hekate, sıklıkla Ölüm Tanrıçası Persefone ile bir tutulur. Pluto: Hades.
34. 'Thebai Önünde Yediler' şehre korku salmışken, Kâhin Theiresia'nın kehaneti üzerine Kreon'un küçük oğlu Megareus ana yurdunu kurtarmak için kendini kurban eder.

Mitos-Boyut® / ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 1

Persler / Aiskhülos – Antigone / Sofokles

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 2

Bakkhalar / Euripides

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 3

Kral Oidipus / Sofokles

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 4

Medea / Euripides

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 5

Troyalı Kadınlar / Euripides

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 6

Elektra / Euripides

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 7

Filoktetes / Sofokles

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 8

Aias– Elektra/ Sofokles

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 9

Zincire Vurulmuş Prometeus / Aiskhülos

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 10

Oidipus Kolonos'ta – Trakhisli Kadınlar / Sofokles

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 11

Oresteia (Agamennon/Adak Sunucular/Eumenidler) / Aiskhülos

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 12

Antigone / Sofokles

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 13

Tebai'ye Karşı Yediler / Aiskhülos

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 14

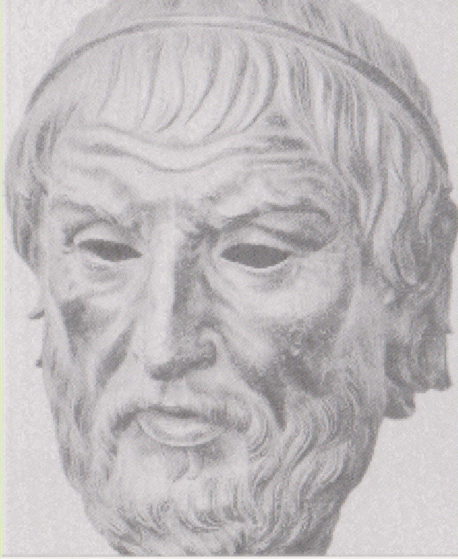
Hekabe / Euripides

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 15

Helena / Euripides

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI 16

Hippolitos / Euripides

Tragedyanın en büyük şairi

Sofokles'in (İÖ. 496-406)

"Thebai Üçlemesi"nden biri olan

Antigone,

dünya edebiyatında *ilk direniş* örneği sayılmaktadır.

Antigone'yi yargılamadan mahkûm eden Kral Kreon,

devlet gücünü, birey haklarını hiçe sayarak

kullanmaya kalktığında Antigone,

yaşamı pahasına, hoşgörüye, sevgiye dayalı bir hukuku

ve birey haklarını savunmakta direnir.

Antigone,

günümüzde hâlâ sürüp giden,

"İnsan devlet için değil, devlet insan için vardır"

tartışmasına 2500 öncesinden gelen bir yanıttır.

